

Universiteit
Leiden
The Netherlands

The phonological systems of the Mbam languages of Cameroon with a focus on vowels and vowel harmony

Boyd, V.L.

Citation

Boyd, V. L. (2015, November 5). *The phonological systems of the Mbam languages of Cameroon with a focus on vowels and vowel harmony*. LOT dissertation series. LOT, Utrecht. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/36063>

Version: Corrected Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/36063>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/36063> holds various files of this Leiden University dissertation

Author: Boyd, Ginger

Title: The phonological systems of the Mbam languages of Cameroon with a focus on vowels and vowel harmony

Issue Date: 2015-11-05

Samenvatting

De talen van het Mbam-en-Inoubou district in de *Center* provincie in Kameroen bekleeden een unieke positie in de Bantu taalkunde. Aangezien ze het midden houden tussen de -narrow” en -wide” Bantu talen, gedragen ze zich soms als de een en soms als de ander, en zijn dus een rijke bron van informatie voor vergelijkende en historische taalkunde. De Mbam talen zijn ook interessant op een ander gebied. Ze zijn eerder altijd geanalyseerd als talen met 7 klinkers (/i, e, ε, a, ɔ, o, u/) met Advanced Tongue Root (ATR) harmonie.

Er is een hoge mate van meertaligheid onder de sprekers van de Mbam talen. Het zijn kleine, dicht bij elkaar gelegen taalgroepen en men erkent dat er etnische onderlinge banden en een gezamenlijke geschiedenis zijn. Als gevolg daarvan spreken de meeste volwassenen niet alleen Frans als tweede taal maar vaak ook nog één of meer van de naburige (niet alleen Mbam) talen. De talen die in deze studie besproken worden zijn Nen, Maande, Yambeta, Tuki, Gunu, Yangben, Elip, Mmala, Baca en Mbure.

De studie begint met een overzicht van elk van deze tien talen, eerder onderzoek dat gedaan is en de data die verzameld zijn voor de analyse.

Als achtergrondinformatie voor de studie van de complexe klinkerharmonie van deze talen wordt een fonologisch basisoverzicht van de contrastieve consonanten, klinkers en tonen gegeven. Vervolgens wordt ook het klinkerharmonie systeem – zowel binnen de wortels als tussen de wortels en affixen- voor elk van de tien talen behandeld. De kleine variaties in deze vergelijkbare maar toch verschillende klinker(harmonie) systemen geven een beter begrip van de fonologie van iedere individuele taal. En het ontdekken van de relevante voorwaarden voor variatie draagt bij aan een beter inzicht in klinkerharmonie in het algemeen.

Klinkerharmonie in de Mbam talen is erg complex. Er bestaan 4 verschillende types onderling gerelateerde klinkerharmonie (ATR, -rounding”, -fronting” en -height”) in deze talen, waarbij iedere taal over één tot drie van de verschillende soorten beschikt. In het licht van de verschillende opties die in de Mbam talen worden gevonden, worden specifieke bijzonderheden van klinkerharmonie besproken; de kenmerken van /a/ en andere neutrale klinkers, richting binnen en domein van klinkerharmonie, als ook de verschillen tussen het fonologische en grammaticale woord bij al de verschillende types klinkerharmonie.

De fonologische aandachtspunten van klinkerharmonie, met name het model van Drescher (2009) van contrastieve hiërarchische kenmerken, worden uitgebreid

beschreven en toegepast om de relatie tussen de bestaande klinkers, klinkerharmonie en de restricties binnen de klinkerharmonie in de Mbam talen te verklaren.

De contrastieve hiërarchie van Drescher is vooral van toepassing om te kunnen begrijpen waarom de hoge ronde klinkers /u/ en /o/ niet deelnemen aan "round" harmonie, en waarom talen met vergelijkbare klinker bestanden en zelfs vergelijkbare contrastieve kenmerken toch nog zeer verschillende klinkerharmoniesystemen hebben. Dit is vooral nuttig om de bijzondere ATR disharmonie in Mmala te verklaren, waarbij alle gevallen van /o/ in the omgeving van /ɔ/ gerealiseerd worden als de [+ATR] klinker /u/.

Vervolgens kijken we naar de onderlinge verwantschap en sub-groeperingen van de Mbam talen binnen de grotere groep door middel van diachronische klinkerveranderingen en veranderingen in structuur, om te bepalen in hoeverre historische processen de Mbam klinkerharmonieregels kunnen verklaren.

Als laatste behandelen we de synchrone lexico-statistische sub-classificatie van de Mbam talen, en hoe ze zich verhouden tot de bredere groep Bantu en Bantoïde talen.